

Vroom & vrolijk

tijdschrift over geloof
en homoseksualiteit

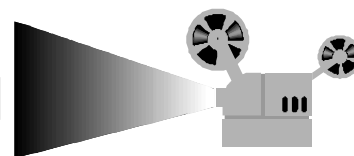
Kerstverhaal

**Homoseksualiteit in orthodox
reformatorische kring**

Robert Long en de kerk

Marokkaans filmportret

**15 jaar Roze vieringen
in Amsterdam**

Afscheid van Vroom & Vrolijk

Achttien jaar geleden kwam de toenmalige emancipatiewerker van het LKP, Kees Posthumus, met de gedachte dat een blad voor gelovig lesbo/homoland een waardevolle aanvulling was op het werk dat hij tot dan toe verrichtte. Aan hem hebben wij ook de pakkende titel van ons blad te danken. Na het vertrek van de andere emancipatiewerkster, Conny van Lier, heeft een groot aantal mensen in de redactie meegewerkt om op vrijwillige basis regelmatig het blad te vullen. Het ontstaan van het LKP en *Vroom & Vrolijk* behoorde bij de ontwikkeling van de emancipatiebeweging van lesbo's en homo's. Het brede besef binnen de kerken rond het thema 'homoseksualiteit' zorgde voor een grote groep lezers. Wij kijken met een gevoel van trots naar wat er in de afgelopen

jaren geboden is aan de lezers van het blad.

Het bestuur van het LKP heeft echter in dit nummer van *Vroom & Vrolijk* het vervelende bericht, dat u het laatste nummer van ons blad in handen heeft. Er is jammer genoeg een schaduw gevallen over *Vroom & Vrolijk*. Het aantal abonnees loopt de laatste jaren langzaam terug. Bestuur en redactie hebben nagedacht over de mogelijkheden om nieuwe lezers te trekken. Daarnaast hebben zij het afgelopen jaar de kansen en risico's geïnventariseerd en zijn tot de conclusie gekomen dat voortzetting van *Vroom & Vrolijk* niet langer verantwoord is. Wij zijn ons bewust van het feit dat waardevolle gedachten die nu in het blad een plek vonden niet

zo snel meer een plaats zullen vinden, en dat is jammer voor degenen die tot nu toe tot de lezerskring behoren. Wij nemen ons dan ook voor na te denken en plannen te ontplooiën die het mogelijk maken die gedachten een platform te bieden. Wij laten zo spoedig mogelijk van ons horen.

Op deze plaats zeg ik dank aan al degenen die het blad hebben mogelijk gemaakt. De lezers, abonnees, de redacteurs, schrijvers en vormgevers die er een prachtblad van hebben gemaakt!

**Namens het bestuur,
Wielie Elhorst, voorzitter**

De redactie groet u ...

De knoop is doorgehakt. Het laatste nummer van *Vroom & Vrolijk* ligt voor u. Een dik nummer van 24 bladzijden, omdat we graag met u willen delen wat er ligt aan artikelen, boekrecensies en filmbesprekingen. Robert Long heeft op eigen wijze zijn bijdrage geleverd aan de homo-emancipatie. Nu hij overleden is, kun je balans opmaken. Viel het hoogtepunt in zijn carrière niet samen met een periode waarin agressief gereageerd werd op toestanden en misstanden in kerk en maatschappij?

Wat niet voorbij is, en waar een groeiend aantal mensen samenkomen, is de Evangelische Roze Viering in de Amsterdamse Keizersgrachtkerk, eenmaal een bolwerk van de doleantie. In het

voorjaar werd het 15 jarig bestaan gevierd met een feestelijk samenzijn. Een viering met een kleurrijke gemeenschap en een uitstekend gospelkoor, terwijl na afloop de 'calvinistische soberheid' even gelaten werd voor wat ze is. Hapjes en drankjes horen nu eenmaal in dit tijdsgewricht bij feestelijke gebeurtenissen. En natuurlijk merken we hier dan dat de kring van roze christenen ook anderen omvat dan alleen calvinistische gelovigen. Zeer onlangs organiseerde het LKP als koepelorganisatie van meerdere homo gerelateerde organisaties een bijeenkomst waar de rechterzijde van kerkelijk Nederland – die momenteel ook sterk emancipeert – ruim van zich liet horen. (Hoofd)redacteurs van het Nederlands en Reformatorisch Dagblad vinden dat niet erg fijn en schreeu-

wen om het hardst wat je wel mag zijn en niet mag doen ... Lees het verslag van de Anton de Kom lezing. Ook hier weer de problematiek van wat de bijbel zegt en hoe ik het lees en interpreteer. Ze vallen niet samen. En in december hoort natuurlijk het Kerstverhaal, een eigen traditie van *Vroom & Vrolijk*.

Voor *Vroom & Vrolijk* valt het doek, maar het bestuur van het LKP heeft zichzelf de taak opgelegd om een nieuwe publicitaire vorm te zoeken. We zijn benieuwd en willen hen graag aan de belofte houden.

**Chris Sjollema
hoofdredactie
*Vroom & Vrolijk***

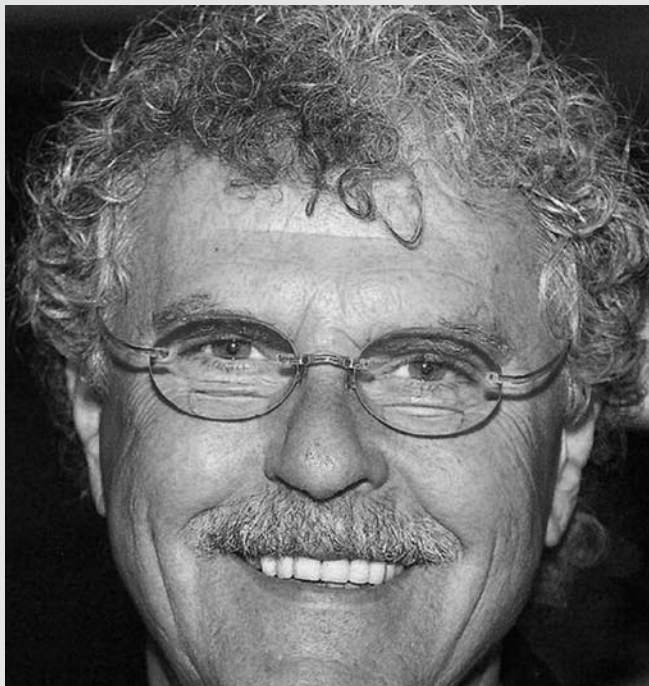
Vroeger of later

Afscheid van Robert Long 1943 -2006

Tekst: Doreen Hazel

'Vroeger of Later' heette de controversiële langspeelplaat die Robert Longs naam in 1974 definitief vestigde in Nederland. In zijn liedjes verwoordde Long het onbehagen dat onder grote groepen jonge mensen leefde. Hij was vóór het milieu en tegen het kapitaal. Zijn felste teksten waren echter gericht tegen de kerk, de paus en de Christelijke praxis.

Long schopte tegen heilige huisjes met liedjes over de kerk, homoseksualiteit en hypocrisie. Die recalcitrantie groeide uit tot zijn handelsmerk. Daarnaast stond hij bekend als een van de grootste zangers en tekstschrijvers van de Lage Landen met zijn duidelijke uitspraak en gevoel voor de Nederlandse taal. "Ik heb trouwens God nooit gelasterd, vind ik", zei hij in 2002 in een radio-interview met de IKON.

Uit de teksten van Robert Long blijkt dat hij goed thuis was in de heersende christelijke moraal, anders kon hij niet zo zijn teksten schrijven en met overtuiging zingen, want dat deed hij. Ook de sfeer van die man die zondags het vlees snijdt wist hij goed te verwoorden. 'Jesus redt' wordt vaak als een anti-Jezus tekst gezien, maar als je de tekst nader bekijkt, probeerde Robert Long Jezus juist uit de sfeer van een verkeerde christelijke praxis te redden.

Ter illustratie een drietal liedteksten van Robert Long. Die spreken voor zich. Voor de ene generatie een reis langs vergaande herinneringen en voor de andere misschien verrassend.

Het leven was lijden

Toen ik bij jullie at en je vader gebod
Dat ik tijdens 't bidden m'n ogen sloot
Gaf ik toe, daar ik niet arrogant wilde lijken
Maar ik voelde hoe hij wel naar mij zat te kijken

En vanaf dat moment heb ik altijd geweten
Dat dat niet enkel gold voor 't gebed bij 't eten
Zodat ik toen die maaltijd meteen al betreurede
Hij beheerste je leven tot in 't absurde

En op zondag het bos in, dat mocht dan nog wel
Net als in de romances van 't weekblad Libelle
Maar als ik op zondag dan je hand wilde vatten
Nou dan keek je alsof ik je kuisheid wou jatten

refr.:

Want 't leven was lijden, als je danste een heiden
Als je lachte te lichtig, als je kuste ontuchtig
Als je niet wilde werken of je ging niet ter kerke
Als je lui in de zon lag, als je fietste op zondag
Kortom alles was verkeerd, want dat had je geleerd

't Was verdomde moeilijk om jou te versieren
Want je zag haast geen kans om je teugels te vieren
Elke keer moest ik weer je complexen verdringen
Ja, ik mocht naar de kerk maar ik kon nooit eens zingen

Een keer sliep je met mij maar je was niet alleen
Want de satan of wie ook hing steeds om je heen
Als die er niet was, was je vader d'r wel
Met een spreuk uit de bijbel van zonde en hel
refr.

Ja, ze hebben je leven wel grondig vergald
En je kans op wat liefde en vriendschap verknald
Wat men jou heeft geleerd is de angst om te leven
Om je borsten, je dijen, je hart echt te geven

Kom, ik stap maar eens op
Want ik ben overbodig
Heel veel sterkte voor later
Want dat heb je wel nodig

Jezus redt

Toen het Christendom op aarde kwam
En ieder mens het recht ontnam
Om zo te leven als hij dacht dat het goed was